

Нова српска политичка мисао

Културна олитика

Српски без туђица

Мирослав Н. Јовановић

среда, 11. септембар 2019.

“Основна обележја академског начина изражавања, и усменог и писменог, су јасноћа и разумљивост.“ То су речи мог професора са прве и друге године студија, врсног лингвисте др Алексе Илића. Оне ми и дан данас одзвањају у ушима: “буди јасан и разумљив“ у изражавању и то покушавам да спроведем и у струци и у животу.

Ако су ти који су завршили студије имали и искористилу ту могућност, чак и привилегију, не би требало да се одроде од народа, већ да њему буду у служби, колико год је то могуће. Треба да се изражавају ван уске струке на народу разумљив начин, а не да због свог новојезика препуног беспотребних и ружних и тешко изговорљивих туђица умишљају да су изнад народа и да су нека “виша“ класа људи.

Економиста сам по струци. Одувек сам желео да радим у истраживању и настави, али то ми није полазило за руком у отаџбини. Било је неких благих наговештаја, али услов је био да се укључим у политички живот. То нисам никад нигде желео, јер бих тако изгубио сопствену независност и слободу, поготово ако не делим мишљење са “надређеним нивоом“. Успео сам донекле у струци, али у иностранству. Радим у настави и истраживању на државном универзитету у Швајцарској. Предајем европску и међународну економску интеграцију, а такође и економску политику на Универзитету у Женеви (58. на Шангајском списку универзитета 2019).

Препознавши моју скромну стручност, али доста касније, позван сам да одржим предавања у својој отаџбини и у Републици Српској на више универзитета. Званично сам узет у ограничену службу у свом родном Новом Саду на Факултету за европске правно-политичке студије и на Високој пословној школи.

Због чега све ово пишем? Због тога што сам по у повратку у отаџбину видео и постао изложен навали ружних и непотребних туђица. Направио сам списак тих речи и увек га на почетку предавања поделим свим студентима уз напомену да не желим да их чујем на свом предмету и на испиту, јер желим да говорим и пишу на лепом српском језику. Академском, како ме је то на срећу учио професор Илић.

Одјек студената је увек и на сваком месту била потпуна и безусловна подршка. Била је и остала искрена, а не она која се пружа надређеном “харамбаши“. Уз то, студенти говоре (на моје велико задовољство) да предавачи који се “фрљају“ туђицама не знају да говоре српски. Мој додаток је да је они који користе туђице (неке тешко изговорљиве, рецимо уз нама потпуно туђ склоп слова МПЛ у речи имплементација – а имамо дивну реч: спровођење) не постају више Европљани или глобалисти, већ мање то што они ипак јесу и од чега никада неће побећи.

Списак туђица који следи и који дајем студентима може да послужи као подсетник свима који намеравају и желе да сачувају дивоту нашег језика. Обележене туђице звездицом * су оне које ме посебно једе и којих нема (као ни осталих) на мојим предавањима или у писанијима.

СПИСАК ТУЋИЦА

адекватно - одговарајуће
акцидент – несрећни случај
апликација, *аплицирати – поднети пријаву, молбу или захтев
апсолутно - безусловно
асоцијација - удружење
атрактивно - привлачно
*бенефит – добробит, корист, вајда
валидација - овера
*дестинација - одредиште
дефитивно - коначно
донација, донирати – давање поклона
евалуација - вредновање, процена
*едукација - образовање
енормно - огромно
еуро - евро
ефекат - дејство
*имплементација - спровођење
инволвиран – повезан са нечим
индиција - наговештај
инструкција - упутство
интенција - намера
интерферирати – мешати се у нешто
колекција - збирка
конекција, конектовати се – повезати се
компетенција - стручност
корекција - исправка
кредибилно - вредно поверења
лимитирати - ограничити
листа - списак
менаџмент - управа
опонент - противник, такмац
официјелно - званично
превенирати - спречити
селектовати - изабрати
скрининг - проверавање, пребирање
софистициран - префињен, сложен
стопирати - зауставити
сугерисати - саветовати, утицати на некога
супервизор, супервизија - надзор
супскрајбер - претплатник, пратилац, члан
таргетирати - нациљати
транспарентно - јавно
формулар - образац
фреквентно - учестало

У Новом Саду, 30.9.2019.

Редовни члан Матице српске.

**Завештање
Стефана Немање о језику**

Чувај, чедо моје мило,
језик као земљу.
Реч се може изгубити као град,
као земља, као душа.
А шта је народ изгуби ли језик,
земљу, душу?
Не узимајте туђу реч у своја уста.
Узмеш ли туђу реч,
знај да је ниси освојно,
него си себе потуђно.

...
Знај да те туђин онолико освојно
и покорно, колико ти је
речи покрао и својих натурно.

...
После изгубљене битке
и изгубљених ратова остаје народ.
После изгубљеног језика
нема народа.
Цареви се смењују, државе пропадају,
а језик и народ су ти који остају.